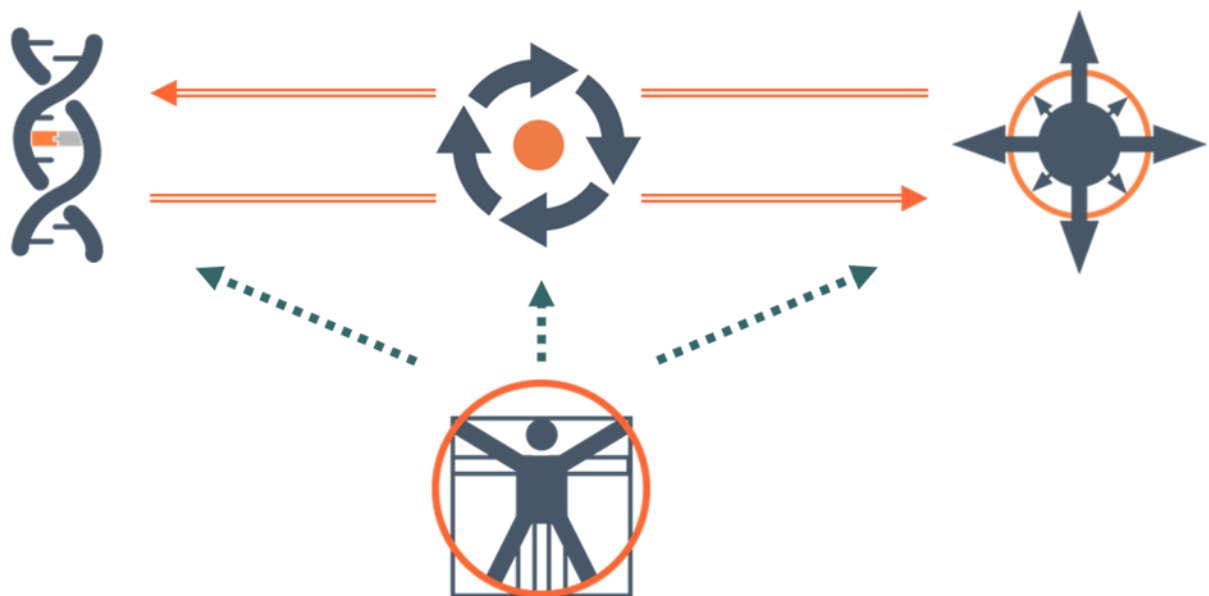

Artikelserie

Het Dynamische Nucleaire Attitude model

ofwel

een kern-gezond, betekenisvol samenwerkingsverband blijven

Delen uit de serie:

Deel 1 Introductie op het DNA Model

Deel 2 DNA Component: Identiteit

Deel 3 DNA Component: Effecten

Deel 4 DNA Component: Immuunsysteem

Deel 5 DNA Component: Vermogens

Inleiding

Zelfs in de Verenigde Staten is doorgedrongen dat het bestaansrecht van bedrijven op meer gebaseerd is dan alleen wat de aandeelhouders vinden¹. Het inzicht dat het gaat om meerwaardecreatie voor alle betrokkenen neemt toe².

Dat is snel gezegd, maar hoe schakel je om? En op basis waarvan? Wie zijn dan de betrokkenen en wat is meerwaarde?

Hoe doe je dat in combinatie met razendsnelle ontwikkelingen op maatschappelijke en technologische terreinen die op organisaties afkomen.

Hoe is te zorgen dat de snelheid waarmee een organisatie al die invloeden verwerkt minimaal net zo groot is als waarin die invloeden impact hebben?

Het Dynamische Nucleaire Attitude Model is een snel en eenvoudig toepasbaar dialoog-diagnose model dat aangeeft waarop ingezet moet worden om **als samenwerkingsverband** op natuurlijke wijze het hoofd te bieden aan in- en externe ontwikkelingen. Zeg maar: om in de kern een gezond en betekenisvol samenwerkingsverband te blijven.

In DNA termen is een gezonde en betekenisvolle organisatie een samenwerkingsverband dat blijvend van toevoegende waarde is voor alle betrokkenen, doordat invloeden en ontwikkelingen tijdig geabsorbeerd worden. Dat de financiën op orde moeten zijn en men je producten en diensten wil afnemen is evident. Het bestaansrecht van een samenwerkingsverband gaat namelijk verder dan de financiële levensvatbaarheid.

De volgende componenten vormen de essentie van het DNA model:

- ⌘ **Identiteit** = vertoond gedrag op basis van overtuigingen
- ⌘ **Effecten** = de toevoegende waardecreatie voor alle betrokkenen
- ⌘ **Immuunsysteem** = bewaken van grenzen om gezond te blijven
- ⌘ De noodzakelijke **Vermogens** binnen het samenwerkingsverband om de toevoegende waarde motor draaiend te houden door tijdig te ontwikkelen.

---

¹ <https://www.nu.nl/economie/5981012/niet-langer-aandeelhouder-first-in-vs-grote-stap-of-mooie-praatjes.html>, d.d. 20 augustus 2019 en <https://www.bbc.com/news/business-49400885>

² Zie de laatste versie van de Corporate Code of Conduct <https://www.mccg.nl/?page=5178>

Ontwikkelingen? Duh!

Ondertussen behoeft het, nog nauwelijks toelichting dat de wereld op vele terreinen heftig in beweging is. Allerhande technologische ontwikkelingen staan te borrelen om door te breken: van AI tot nano. Combineer deze met snelle klimaatveranderingen door een te vergaand consumptiegedrag, toenemende krapte op de arbeidsmarkt en de cocktail begint ondrinkbare vormen aan te nemen. In deze periode (april 2020) raast de coronacrisis in volle hevigheid over de wereld.

Maatschappelijke ontwikkelingen leiden ook tot een verschuiving in houding van werknemers en consumenten: door hun worden andere eisen aan organisaties gesteld. Zij vinden 'betekenisvol' minimaal net zo belangrijk als, bijvoorbeeld, een hoog salaris of goede service.

Na jaren waarin neo-liberale waarden de overhand hadden lijkt ethiek een nieuwe rol te gaan spelen. Sinds een aantal jaren is het begrip 'waarden gedreven organisaties' opkomend. De daadwerkelijke invulling blijft echter vaak steken op het op papier produceren van Corporate Values. Een DNA samenwerkingsverband gaat een paar stappen verder, zij neemt ook het bijbehorend gedrag mee.

In de kern-gezonde en betekenisvolle organisaties

Aantrekkelijkheid en continuïteit gaan twee sleutelbegrippen worden voor samenwerkingsverbanden. Of het nu de zorg-, onderwijs- of vervoerssector betreft, de antwoorden op de vragen "waarom zou men bij onze organisatie willen werken en producten/diensten blijven afnemen?" gaan lastiger te beantwoorden worden. De arbeidsmarkt is in voornoemde sectoren nu al uitermate krap.

Kortom: hoe blijf je in de kern een aantrekkelijke, gezonde en betekenisvolle organisatie?

In een wereld van steeds snellere veranderingen, met grote gevolgen voor mens, samenleving en leefomgeving, is dit de DNA definitie van een in de kern-gezonde organisatie:

Een dynamisch verband waarin mensen zodanig samenwerken dat het blijvend toevoegende waarde voor alle betrokkenen creëert.

Het Dynamische Nucleaire Attitude® (DNA) model

Binnen het DNA Model wordt het woord samenwerkingsverband gebruikt in plaats van organisatie of bedrijf, onderneming, stichting, etc. De rechtsvorm, structuur of grootte van het samenwerkingsverband is voor de toepassing van het model niet van belang. Het kan al gebruikt worden als twee personen met elkaar samenwerken.

DNA Sleutelbegrippen

Een aantal woorden uit de voornoemde definitie is van belang: dynamisch - blijvend - toevoegende waarde - alle betrokkenen.

'Dynamisch' wil zeggen dat het samenwerkingsverband aanpasbaar, ontwikkelbaar is. *Agile* is een modewoord dat in de buurt komt, maar dat heeft al teveel een methodische conotatie.

'Blijvend' gaat over continuïteit, de *duurzaamheid van het samenwerkingsverband*. Deze insteek heeft een andere invalshoek dan MVO. Als gezond en betekenisvol samenwerkingsverband ben je namelijk per definitie duurzaam voor mens en milieu.

Het creëren van 'toevoegende waarde' voor 'alle betrokkenen' is het meest complex. Dat gaat over belangen die soms lijnrecht tegenover elkaar lijken te staan. De balans daarin vinden, zodanig dat geen van de betrokkenen bij het samenwerkingsverband schade ondervindt - om het maar negatief uit te drukken - is een kunst.

Toevoegende waarde is te zien in de effecten die het samenwerkingsverband heeft. Effecten ontstaan door gedrag, gedrag is gebaseerd op overtuigingen. Zeg maar: de waarden van het samenwerkingsverband.

Om duurzaam een gezond en betekenisvol samenwerkingsverband te worden en te blijven moet het beschikken over een goed werkend Immuunsysteem. Zulke systemen werken met waarden én normen. Harde en zachte zaken worden gemeten en afgezet tegen grenzen. Een DNA Immuunsysteem stelt bij, stoot invloeden en ontwikkelingen af of absorbeert deze.

Het Dynamische Nucleaire Attitude® (DNA) model

Componenten van het DNA Model

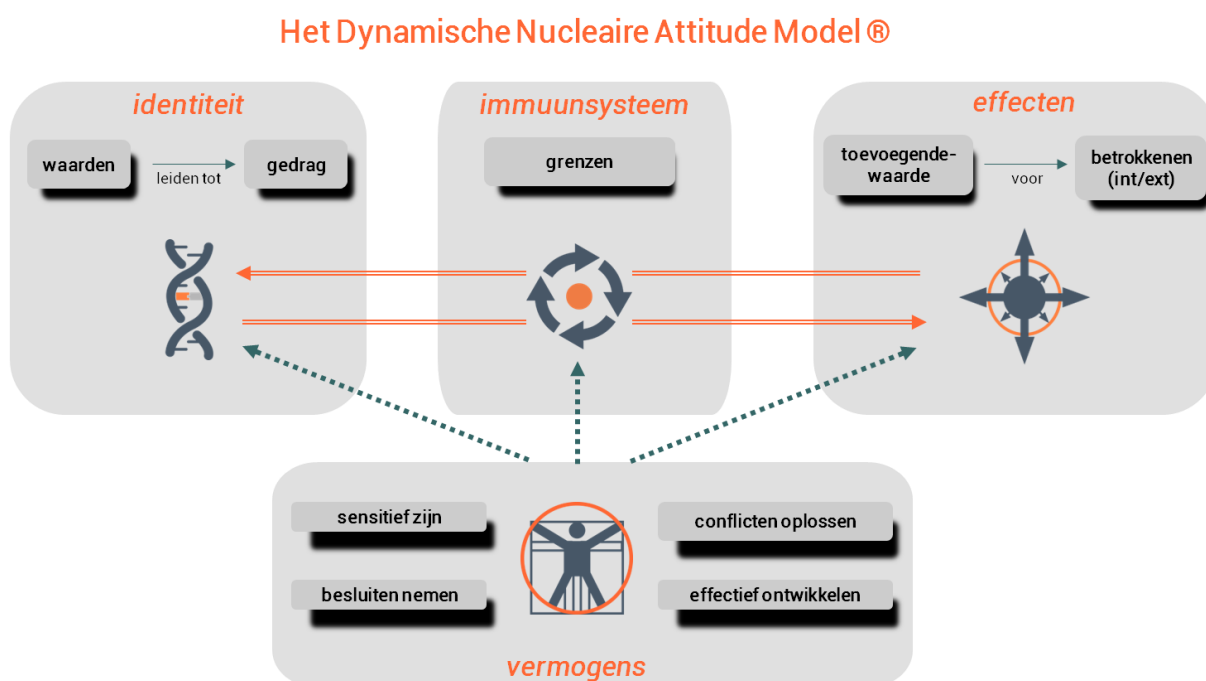
Waar moet een samenwerkingsverband op inzetten om deze 'dynamische houding in de kern' te ontwikkelen en te onderhouden? Wat is de samenhang tussen die onderdelen?

Binnen het DNA model zijn de woorden uit de definitie vertaald naar vier analyseerbare componenten:

Identiteit - Effecten - Immuunsysteem - Vermogens

- ✂ **Identiteit** = vertoond gedrag op basis van overtuigingen
- ✂ **Effecten** = de toevoegende waardecreatie voor alle betrokkenen
- ✂ **Immuunsysteem** = een immuunsysteem dat de continuïteit onderhoudt
- ✂ De noodzakelijke **Vermogens** binnen het samenwerkingsverband om de toevoegende waarde motor draaiend te houden door tijdig te ontwikkelen.

Het DNA Model in schematische vorm

Uiteindelijk gaat het er om of in de kern (Nucleus) van het samenwerkingsverband de houding (Attitude) aanwezig is om invloeden, ontwikkelingen 'natuurlijk' tijdig te absorberen, af te wijzen of te negeren (Dynamisch).

Het Dynamische Nucleaire Attitude® (DNA) model

In DNA termen: de responscapaciteit van het samenwerkingsverband moet groot genoeg zijn om grote, tijdverslindende verandertrajecten te voorkomen. Het gaat niet om *snel*, maar om *snel genoeg* reageren.

$\frac{\text{snelheid van de verwachte impact van gedrag of ontwikkeling}}{\text{responscapaciteit van het samenwerkingsverband}} = \text{responstijd}$

Als de snelheid van de impact groter is dan de responscapaciteit van het samenwerkingsverband zijn de ontwikkelingen niet 'natuurlijk' te absorberen. Het voorkomen van onnodige stress door te beschikken over voldoende verwerkingscapaciteit vraagt om een Dynamische Nucleaire Attitude.

In de overige artikelen uit deze reeks wordt dieper ingegaan op het gebruik van de componenten van het model.